

עין משפט גר מצוה

למ.

ביצד מברכין פרק שישי ברכות

מסורת הש"ס

א מ"י פ"ד מהלכות
מאכלות אסורות הל' א
(טוש"ע אר"ח סי' סמפ)
בא ב' טוש"ע אר"ח סי' סמפ
ג טוש"ע אר"ח סי' סמפ
ד טוש"ע אר"ח סי' סמפ
ה טוש"ע אר"ח סי' סמפ
ו טוש"ע אר"ח סי' סמפ
ז טוש"ע אר"ח סי' סמפ
ח טוש"ע אר"ח סי' סמפ
ט טוש"ע אר"ח סי' סמפ
י טוש"ע אר"ח סי' סמפ
יא טוש"ע אר"ח סי' סמפ
יב טוש"ע אר"ח סי' סמפ
יג טוש"ע אר"ח סי' סמפ
יד טוש"ע אר"ח סי' סמפ
יז טוש"ע אר"ח סי' סמפ
יח טוש"ע אר"ח סי' סמפ
יט טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כ טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כא טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כב טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כג טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כד טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כה טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כו טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כז טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כח טוש"ע אר"ח סי' סמפ
כט טוש"ע אר"ח סי' סמפ
ל טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לא טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לב טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לג טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לד טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לה טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לו טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לז טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לח טוש"ע אר"ח סי' סמפ
לט טוש"ע אר"ח סי' סמפ
מ טוש"ע אר"ח סי' סמפ

רבינו הונאל

הביאו לפנינו רוב
דורות ודורמסקין פי' פרוגנא.
ובלשון ישמעאל אהזק עין
הזקן ומבשרו עליו בורא פרי
הקץ ופרגיות צפריס
צפריס. גירגליית דליפתא
בין פרימי ורבי בין זוטרי
בורא פרי האדמה. אפי'
שדא ביה קיחמא, דלמידיק
בבלמא קא מיכירין ולא
למונא. ומיא דסלקא
כסלקא ומיא דליפתא
כליפתא כך הלכה ומברך
בורא פרי האדמה. אפי'
חייא בר אשי משמיה דרב
פת צנומה בקעה מברכים
עליה המוציא. פרי פרייה
פתחין בקעה וצק עליה
מוק מברכין עליה המוציא
לחם ונמירי קא ביאכא עליה
תורתא דנהמאן. ופליגא
דר' חייא דאמר צריך
שתכלה ברכת המוציא עם
בציעת החתיכה מן הכפר
שבוצע ממנו. דהא זה הפת
כולה כבר היא צנומה
בקעה. ומתקין רבא אהא
דר' חייא מאי שנא צנומה
דפליג, דכי כליא ברכה
אצנומה קכליא, אפי'
הבוצע על הכפר כיון דפריס
מה הכפר ובצע, כי כליא
ברכה אפרסה כליא. אלא
ברכה על הפת. כלומר, אם
היה פת שלמה מברך ואח"כ
בוצע, אבל אם היא פתחה
או צנומה בקעה, אומר
המוציא ופושט ידיו ונוטל.
והלכתא כרבא.

בצר ליה שיעורא. היינו דוקא בצרכה שלאחריו דצעינן שיעור
אבל בצרכה שלפניו אפילו פחות מכשיעור דאסור ליהנות
זעולם הזה בלא צרכה צין לענין אכילה צין לענין שמה אבל בצרכה
שלאחריו צעינן שיעור מלא לוגמיו על כן יש ליהרר לשמות מכוס של
צרכה מלא לוגמיו כדי שיצרך
לאחריו מעין ג' זרקות והר"י היה
אומר בצורא נפשות כיון דלאו צרכה
חשובה היא אפי' בצציר משיעורא
מצרכינן צורא נפשות רבות ולא
נראה דימון דצורא נפשות תקניה
נגד על הגפן כי היכי דעל הגפן צעי
שיעורא בצורא נפשות רבות נמי צעי
שיעורא וצירושלמי ר' יוחנן היכי
צריך אית הא לא הוי שיעורא וקאמר
משום צריה דאפילו לא אכל אלא
פרידה אחת של ענב אז פרידה אחת
של רמון צעי צרובי משום דצבצריה
מצרכין אפילו פחות מצוית וחולק על
גמרא דין דממשמע הכא א"כ אין
הלכה כמותו של ירושלמי (א) וה"ר יוסי
היה מפרש שהירושלמי אינו חולק על
הגמרא שלנו דהכא מייירי שהסורו
הגרעייס ונמלא אס כן לא היה
כצרייהו אלא אס אכלו שלם אפי' אס
היה פרידה אחת של רמון מצרך עליו
תחלה וסוף וגמרא ירושל' היה סבור
שהזית היה שלם ולכן הוצרך לתרך
צאותו עינן דלכל פרידה (ט) דצריה
ואינן חולקים יחד ועוד יש צירושלמי
היכא דצריך אטורמוסא למיכליה
ונפל מידיה ושקי אחרניה צעי צרובי
זמנא אחרניה ופסק מאי זמנא
המיס פירוש דמצרך לשמות ואמתי
אזלי והני אחרניי נינהו וא"ל לצרך
פעס אחרת ומשיי הכא הוה דעמו
מתחלה לזה שהיה יודע שילכו להן
אזל צמורמוסא לא ידע שיפלו מידו
ויאמר צרוך שס כבוד מלכותו לעולם
ועד משום דהוה צרכה לצטלה וכן
נכון לומר על כל צרכה לצטלה
צשכלמי: דורמסקין. פירש"י
פרוג"ש. ולא נראה דצסמון
משמע דמצרכין עליהן צורא פרי
האדמה וא"כ צורא פרי העץ צעי
צרובי ונראה שהוא מין כרוב:
נתן בר קפרא רשות אהחד מהן
צבר. ונראה דמייירי בצרכה
שלפניו דאי צבא אחריו הא אמרינן
(חולין קז) דאין מזמנין על הפירות
ומייירי צהצסו ואנו אין לנו? שום
הצדה אלא על הפת ולכן צריך לצרך
כל אחד על כל דבר הן צפירות הן
ציינן: חביב עדיף. וכן הלכה
אס יש לו שני מיני פירות לפניו צביד
עדיף וצורא פרי האדמה עדיפא
משכלל נהיה צבצרו דמזוורת טפי
וחשובה לעצמה מקרית ויצרך על
אותו המין ששיך צו פרי האדמה אף
על פי שאותו המין שיש לצרך עליו
שהכל צביד עליו ואס לפניו פירות
שהצרכות שוות ואחד מהן הוא מו'
המינין יצרך תחלה על אותו של ז'
המינין דעדיפי: מ"א דסבא
בסבא. מצרכין עליה צורא פרי
האדמה אף על פי שאין צה אלא מיס

כל ליה שיעורא. וגבי זרקות פירות הארץ אכילה כמיצא (א) ואכילה
כזוית: כוים שאמרו. לענין שיעור כל אכילות: אגור צסונו. מומנן
ללאת ממנו שאינו נצבע צפרי כמשקה תפוחים ותומים אלא אגור
כמשקה ענבים: דורמסקין. אף הן שלקות מעצב שקורין אקדלמי"ט
צלע"ז כך ראיתי צפירוש צבא קמא
של צבינו יצחק צרבי יהודה. אבל כאן
פירש פרוג"ש וכן שמעתי אני כאן
וצצצא קמא (פ"ד דף קסז): פרוג"ש ואי
אצפ"ר להעמידה דל"כ (הרי צרכמו
צ"פ העץ והיאך קדם וצרך על
הפרגיות מצרכמן שהכל ואינס
לצדדים חשובים כדמפרש ואזיל: שלא
טעם טעם צער. ונעשה הצער
צביד עליו: פרגיות. צער עוף
שקורין פדרר"א"י: זקנס אין לאן.
הלא זקן אני והיה לו לשללי על אזה
מהן יצרך לפסור את שאר המינין.
ודברים הללו אינן צאין ללפת את
הפת אלא שלא מחמת הסעודה הן
צאין ואמרינן לקמן (דף מא):
דעונוין צרכה לפניהם ואין הפת
פוטרתן: דמצרך סבר שלקות.
לכרוב דורמסקין שהכל צרכמן
כפרגיות דעל דבר שאין גדולו מן
הארץ כגון צער צליס ודגים מנא
צממתנין? שהכל וכיון דצרכותיהס
שוות צביד עדיף: ומלגג סבר
שלקות צורא פרי האדמה. שהיא
צרכה חשובה לעצמה לצדדים
שחובים והיה לו להקדימו: כרוב
עדיף דויין. דמניא לקמן (דף מד):
כרוב למון ומרדן לרפואה:
גרגילי דינפשא. ראשי לפתות:
פרמינהו. מנושי"ר צלע"ז לשון
קניצת ירק: פרימא זוטא. גריעותא
היא וצשכלנו חי קאי: אזי ספי.
על מקוס שפימת הקדישה: ועציד
טוח טוח. כלומר ששלוק נמחה
מאלד וקול רפימתו נשמעת? כקול
טוח טוח: מ"א דסלקא. מצביל של
מרדן: כסלקא. לענין צרכה:
דשיצשא. ירק שנותנין מעט צקדרה
למתק צעלמא ולא לאללו. אני"ט
צלע"ז: למתוקי טעמא עציד.
ומצרכין על מימי מצבילו צ"פ
האדמה: השצפ אין צפ. צצד שלה
משנתמה צקדרה והוילאוה אין צה
שז משום אסור תרומה דהוה ליה
כעך צעלמא. מדקמני משנתמה טעם
ש"מ לטעמא עצידא: פס לנומה.
יצשה שנתמה צקערה לשרות וכן
לנמות דקות: לירך שסלנה.
צרכה המוילא עם פריסת הפרוסה
מן הפת והיא פרוס ועומד
הוא: אפרוסה (א) פליא. כיון
לדמרת עם פריסת הפרוסה
תכלה מאי חציבותא ומאי אהינתא:
אלא

א) כלס פ"יו משנה ת,
ב) עירובין ט"ו, ג) נפסחה
ד) עוקלין פ"ג מ"ד מהנה
ה) (פ"ד דף ק"א) [באן
ז) (פ"ד דף ק"א) [באן
ח) גמרה, ט) [באן
ואין כי פליג, י) [באן
תוס' מנחות ע"ה ד"ה אפילו]

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה צבצרו וכו' וה"ר
יוסף היה מפרש:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דורמסקין כי
הרי ברבתי בה"ע ק"ל הא
נס צפרי"א עדיף משכלל אלא
דהמצרך סבר שלקות מצרך
שהכל. וא"כ ג"כ צבצרו אין
צרכמו צפרי"ע אלא שהכל
מנואר כסוגיא וית גזית מלח
ז"ע: רש"י ד"ה ועבד עוף
וב' בקול תוך תוך. ע'
פסחים ע"ד ע"א צרבי"ה
ר' יצחקא: תוס' ד"ה ד"ה
וב' מלא לוגמיו בדי
שיצרי. ע"י לעיל ל"ז ע"א
תוס' ד"ה נתן וכו' ר"ג:
בא"ד וה"ר היה אומר. ע"י
לקמן פ"ט ע"ב תוס' ד"ה
ורמ' תוס' ד"ה נתן וכו'
וביורי בחבס. ע"י מלין ק"ו
ע"א תוס' ד"ה ש"מ:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"י שכתב,
דבימימה היו רגילים
להסב ולקבול לשתות
ולאכול פירות ומין
מוזוני אבל אין
רגילים בכך להסב ולכן
כ"א מברך לצמצמ.

לעו רש"י

אקדלמי"ט
[אדורלצ"י שן]. מלוח (שח
בר). פרוג"ש [פרוג"ש].
שופים. פדרר"א
[פדרר"א]. קורא (עוף).
מינושי"ר. לחתוך
לחתיכות דקות. אני"ט
[אני"ד]. שבת צמח
ירחינ.

מוסף רש"י

פרמיניהו. מחמכס הק
(שבת ע"ד) לשון פרוס (שם
ק"ס). ועבדו תוך תוך.
שמשול יפה ולעמק טולו
עד שנתמה וצשאל רומת
דומה ממשעשע קול זה סוך
טוח (שעורין כ"ס) כקול הסוך
(פסחים ע"ד). אין בה משום
תרומה. שסס חזק הקלמ
ונפל לתוך הקדישה של חולין
אינו דמעט (נדה נ"א).

וטעם הירקות מצרך עליהן כאשר יצרך על היקות אע"ג דלמרינן לעיל דמי פירות זיעה צעלמא הוא יש לחלק: פ"ת צנומה בקערה
מברבין ע"ה המוציא אדם מן הארץ ופליגא דר' חייא. וא"ת היכי מייירי אס יש שלמה לפניו הא אמרינן צסמון דכ"ע שלמה
עדיף ואי ליכא אלא לנומה היכי פליג עלה ר' חייא הא מסקינן לעיל (דף ק"ז) פרוג"ש אף על פי שאין צהן כוית מצרכין
עליהן המוציא הואיל ואית צהו תוריתא דנהמא ו"ל כגון דאיכא שלמה לפניו וצצע מן הצנומה רב חייא צר אשי סבר דהוי
כמו שלמה מאחר שהיא חציצה [מצרך עליה] ור' חייא ס"ל צריך שתכלה צרכה עם הפת ואס כן צעינן שתכלה הצרכה
עם צביעת הפת וכיון שצצועה קודם לכן שלמה עדיף אבל אי ליכא שלמה מודה שיצרך על הפירות? המוציא לחם מן הארץ:
והלכתא